

MITOLOGIA SŁOWIAN jest jednym z systemów wierzeń, o którym – mimo badań – wciąż **wiadomo niewiele**. Dane pochodzące z rozproszonych informacji zamieszczonych w różnych źródłach są niepełne i często subiektywne. **Ustalenia** badaczy (językoznawców, religioznawców, kulturoznawców, archeologów, etnografów) na podstawie tak szczątkowej wiedzy są **tylko hipotetyczną rekonstrukcją**.

1. Wierzenia Słowian w relacjach obcokrajowców.

Szczecin, ludne i obszerne miasto, a większe jak Julin jest, gdyż ono sobą trzy góry zajmuje, z których średnia najwyższa najwyższemu pogan bóstwu, nazwanemu Trygław, poświęcona, trójgłowy miała na sobie posąg. Złota opona usta i oczy zaślaniała bogu; za wyznaniem zaś samych kapłanów tego bóstwa wiemy, iż przeto najwyższy u niego bóg o trzech głowach był, że ma o trzech królestwach pieczę, o niebieskim, piekielnym i wodnym, a zaś twarz dlatego zakryta, by grzechów ludzkich, niby to nie widząc, nie prześladował zbyt, lecz pomimo siebie je puszczał.

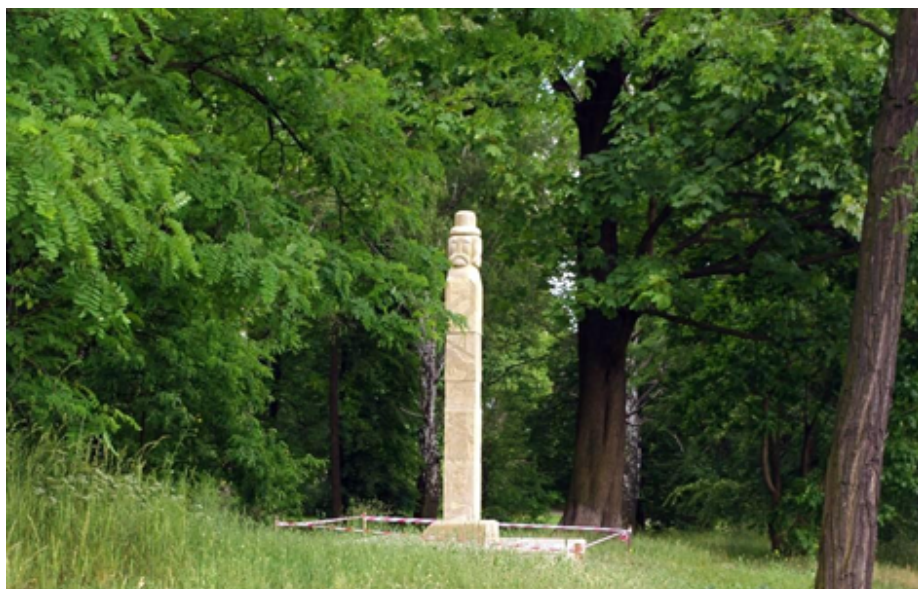
Tadeusz Linkner, *Słowiańskie bogi i demony*, s. 23-24, cyt. za Trentowski, *Żywot św. Ottona*

Na zdjęciach figura Trygława w parku miejskim w Wolinie. Fot. Radosław Drożdżewski

Niezmierny był w świątynicy bałwan, wielkością swoją ciała ludzkiego wzrost wszelki przechodzący. Miał on cztery głowy ze czterema karkami, z których dwie naprzód, a dwie w tył patrzyły, atoli zwracając się nieco ku lewej i prawej stronie, tak że oczy ich napotykałeś ze wsząd. W prawej ręce trzymał róg, różnego rodzaju kruszcem wysadzany, który kapłaństwo wypełniało miodem, ku wywrózeniu następnego roku urodzajów, w lewicy zaś miał łuk, przytulony nieco ku bokowi. Suknia li do kolan długa, z rozmaitych kawałków drzewa sztucznie urobiona i sklejona, miała tak delikatne z kolanami spoje, iż najbystrzejszym okiem dostrzec ich nie było można. Nogi stały na podstawku w bliskości ziemi. Broda i głowa były po słowiańsku wygolone. Około niego leżały siodło, wędzidło, miecz, pochwa, pas i inne godła bardzo kosztowne.

Tadeusz Linkner, *Słowiańskie bogi i demony*, s. 28–29, cyt. za Sakso Gramatyk, *Gesta Danorum...*, z ok. 1185 roku

Na zdjęciach posąg Światowida w parku Alfreda w Czeladzi. Fot. Jędrzej Bogus

2. Tematyka związana z mitologią Słowian była i jest do dziś źródłem natchnienia dla wielu artystów. Domyśły na temat wierzeń rozpałały wyobraźnię pisarzy i malarzy, inspirowały do tworzenia fantastycznych opowieści i innych dzieł.

Zofia Stryjeńska, *Tryglaw*, 1917, karton, litografia barwna. Fot. Piotr Ligier

Stanisław Jakubowski, *Światowid*, 1923, grafika, papier, drzeworyt barwny. Fot. Piotr Ligier

Możecie także obejrzeć w internecie grafiki Aleksa Fantalowa i Andrieja Klimienki oraz przejrzeć następujące opracowania:

- Andrzej Szyjewski, *Religia Słowian* (ibuk.pl)
- Aleksander Brückner, *Mitologia słowiańska i polska*